

TALLINNA MAJANDUSKOOLI

ARENGUKAVA

AASTATEKS 2008-2012

2008

Eessõna

Tallinna Majanduskooli (TMK) arengukava sõnastab kooli missiooni, visiooni, eesmärgid ning arengusuunad aastateks 2008-2012.

Arengukaval on strateegiline roll kooli juhtimisel. Arengukavast lähtutakse iga-aastaste prioriteetide seadmisel, eelarve ja kooli struktuuriüksuste tegevuskavade koostamisel.

Arengukavas toodud eesmärkide täitmine peab kindlustama õppurite ja tööandjate ootuste täitumise koolis toimuva õppe- ja arendustegevuse osas ning tagama koolile kindla koha Eesti haridussüsteemis.

TMK arengukava väljatöötamisel on lähtutud Eesti kutse- ja kõrgharidust mõjutavatest arengutest ja kokkulepetest, Eesti kutseharidussüsteemi arengukavast aastateks 2005-2008, Eesti kõrgharidusstrateegiast aastateks 2006-2015, Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegiast 2006-2015, Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006-2015 rakendusplaani aastateks 2008-2010 ning hetkeolukorra analüüsist.

Missioon, visioon ja põhiväärtused

Õppijatele kvaliteetse praktilise suunitlusega hariduse pakkumisega sotsiaalteaduste, ärinduse ja õiguse valdkonnas aidata kaasa Eesti majanduse arendamiseks vajalike ning elukestvaks õppeks motiveeritud isiksuste kujunemisele.

(jõustunud 25.11.2009)

Tallinna Majanduskooli visioon on areneda nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt tunnustatud rakenduskõrgkooliks, kus tagatakse kvaliteetne haridus ja õppijate harmooniline areng.

TMK missiooni ja visiooni täitmist toetavad järgmised põhiväärtused:

- **õppijakesksus** - õppijad on organisatsiooni täieõiguslikud liikmed, kooli töötajaid austavad, õppeprotsessis ning organisatsiooni juhtimises ja arengus kaasrääkijad;
- **pidev areng** - kooli töötajad omandavad pidevalt uusi teadmisi ja oskusi, et arendada organisatsiooni, õppekavasid ja õppetööd.
- **organiseeritus** - kooli töötajad on kohuse ja vastutustundega inimesed, kes austavad õppureid, on hoolivaks kolleegiks ning seisavad igati kooli maine ja jätkusuutliku arengu eest;

Hetkeolukorra analüüs

TMK on tegutsenud haridusasutusena järjepidevalt 101 aastat, olles 1906. aastal asutatud Gustav Narusbeki Kaubanduskooli õigusjärglane. Läbi pika ajaloo on kool kandnud erinevaid nimetusi ning asunud erinevates paikades. Pikemaks stabiilsuse perioodiks oli koolile ajavahemik 1961-1993, mil kandsime Tallinna Majandustehnikumi nime. Pärast aastatepikkusi ootusi sai kool 1986. aastal oma käsutusse uued õppehooned Mustamäel. Alates 1993. aastast kannab kool Tallinna Majanduskooli nime.

2007. aastal on TMK riiklik kutseõppeasutus, mis tegutseb kutseõppeasutuse seaduse, rakenduskõrgkooli seaduse, kõrgharidusstandardi, kooli põhimääruse ja teiste õigusaktide alusel.

TMK-s on neli erialaosakonda – majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja ametnikutöö, ärijuhtimise ja infotöötlemise osakond ning täiskasvanute koolituskeskus.

Õppe- ja arengutegevust TMK-s soodustavad tugiüksused – õppeosakond, raamatukogu, IT talitus, raamatupidamine, haldusosakond ja õpilaskodu.

Erialaosakondade eesmärk on täita kooli ülesandeid omas valdkonnas, tegutsedes kooli põhimääruse ning sisekorraeeskirjade alusel.

Õppeosakonna ülesanne on kooli eesmärki järgiv õppe- ja arendustegevus õppetöö vahetu korraldamise kaudu vastavalt õppekorralduse eeskirjadele ning õppetöö tulemuste arvestus.

Täiskasvanute koolituskeskuse ülesanne on organiseerida ja läbi viia tasulist koolitust vastavuses kooli põhimäärusega, oma põhimäärusega ning teiste õigusaktidega.

Kooli haldusosakonna ülesanne on tagada kooli infrastruktuuride nõuetekohane funktsioneerimine, õppeprotsessi materiaaltehniline varustamine, riigivara korrashoidmine ning riigihangete korraldamine.

TMK-i iseloomustavad 2007. aastal järgmised näitajad:

– **õppetöö toimub kahel haridustasemel – rakenduskõrghariduse** (õppekavad: raamatupidamine, pangandus, maksundus, personalitöö, juhiabi, turundus, ärijuhtimine, õigusteenistus)

ja kutsehariduse tasemel (õppekavad: majandusarvestus (eesti ja vene õppekeel), ärikorraldus (eesti ja vene õppekeel), väikeettevõtlus, kvaliteedi- ja keskkonnahaldus, tarkvara arendus, sekretäritöö);

– **suur õppurite arv;**

2007/2008 õppeaasta sügissemestril õppis TMK-s 1710 õppurit, neist 640 õpilast ja 1070 üliõpilast.

– **kõrge kvalifikatsiooniga õpetajate kaader;**

Kooli 40 põhikohaga õpetajast omab 10 magistrikraadi, 30 õpetajal on magistrikraadiga võrdsustatud kvalifikatsioon, 87 osalise koormusega mittepõhikohaga õpetajast omab 7 doktorikraadi, 9 magistrikraadi ning 71 on magistrikraadiga võrdsustatud kvalifikatsioon.

– **rakenduskõrghariduse taseme õppekavad on akrediteeritud;**

2005. aastal akrediteeriti personalitöö, raamatupidamise ja õigusteenistuse õppekavad ning 2006. aastal maksunduse ja panganduse õppekava.

Turunduse õppekaval on esimesed lõpetajad 2009. aasta talvel, pärast mida toimub ka õppekava akrediteerimine.

– **erialapraktikute kaasamine õppe- ja arendustöösse;**

Kooli 127 õpetajast on 55 õpetajat erialapraktikud.

– **kaasaegne õppe- ja töökeskkond;**

Koolil on õppetööks kasutada renoveeritud ja tänapäevanõuetele vastavalt sisustatud 25 loenguruumi, 10 arvutiklassi (164 arvutiga), CISCO laboratoorium (10 arvutit), multimeedia klass ning 7 keelteklassi.

Õppematerjalide ja dokumentatsiooni paljundamiseks töötab paljunduskeskus.

Kõigil põhikohaga õpetajatel on töökoht koos arvutiga. Mittepõhikohaga õpetajate vajadusi silmas pidades on sisustatud õpetajate tuba, kus on viis Interneti ühendusega arvutit ning kapid õppematerjali hoidmiseks.

Kooli raamatukogus oli 2007. a. lõpus 25 844 raamatut ning lugejate arv 1918. Raamatukogus peetakse fondide ja lugejate arvestust arvutiprogrammi RIKSWEB abil.

Koolil on õpilaskodu, võimla, jõusaal, söökla ning kohvik.

– **pidevalt arenev infotehnoloogiline keskkond;**

Koolis on kasutusel üle 400 arvuti, nende tööd toetavad 7 serverit, 46 videoprojektorit ja 40 printerit.

Kooli keske infosüsteemi moodustab õppurite haldamise süsteem (ÕHS). See võimaldab elektrooniliselt jälgida õppurite õppeprotsessi kogu õppeaja ulatuses - alates õppuri sisseastumisest kuni tema lõpetamiseni. ÕHS-i kaudu võib õpilane saada infot oma hinnete kohta. ÕHS on ühilduv ülevabariikliku õppurite andmebaasiga EHIS.

Õpilaste vastuvõtt toimub ülevabariigilise elektroonse õpilaste vastuvõtusüsteemiga SAIS. Tervikliku pildi koolist annab kooli kodulehekülge aadressil www.tmk.edu.ee. IT tehnika haldamiseks on loodud IT tehnika andmebaas.

2007/2008. õppeaastal alustati koolis elektroonilise õppepäeviku juurutamisega.

– **aktiivne osalus rahvusvahelistes projektides/programmides.**

2006. aastal lõppes 3 aastat kestnud rahvusvahelise koostööprojekt "Bridges to Life" Comenius 1 Socrates programmis. Projekti partnerid olid Saksamaalt (Berufliche Schulen

Untertaunus, Odenwaldschule/TLS) ja Türgist (Haydarpasa Tööstus- ja Tehnikakool Istanbulis). Projekti eesmärk oli saada kogemusi tööks probleemsete õppuritega (majanduslikud ja tervislikud põhjused, ülekoormus, probleemid isiklikus elus jne).

2006. ja 2007. aastal sooritasid meie koolis 4-nädalase ettevõtte praktika 4 õpilast Münchenist (*Städtische Robert Bosch-Fachoberschule für Wirtschaft, Verwaltung und Rechtspflege*), 11 õpilast Offenburgist (*Kaufmännische Schule*) ja 12 õpilast Wuppertalist (*Berufskolleg Barmen der Stadt Wuppertal*). Partnerettevõteteks/institutsioonideks olid Eesti Väliskaubanduse Liit, LinguaJet OÜ, eTraining OÜ, Henkel Balti OÜ, Baltcom OÜ, Berolina Baltic OÜ ja Sampo Pank.

TMK oli partneriks Leonardo da Vinci projektis EUTREX, mille eesmärk on üleeuroopalise praktika andmebaasi loomine kutseõppuritele. Projekti kestus oli 24 kuud: 1. oktoober 2005 kuni 30. september 2007.

2005. aastal esitas ühines kool Erasmus programmiga. See lõi üliõpilastele ja õpetajatele uusi võimalusi vahetuste organiseerimisel. 2006/2007 õppeaastal õppis üks õigusteenistuse eriala üliõpilane semestri *Eötvös Lorand Tudományegyetem* is, Ungaris.

– **tihe koostöö tööandjate ja erialaliitudega**

(näiteks Maksu- ja Tolliamet, Eesti Maksumaksjate Liit, Raamatupidajate kogu, Hansapank, Sampo Pank, SEB Eesti Ühispank, Nordea Pank, Eesti Juristide Liit, Eesti Juhi Abi Ühing, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Kvaliteediühing, Mustamäe Linnaosa Valitsus, Eesti Infotehnoloogia Selts, Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus, Personalitöö Arendamise Ühing, Eesti Projektijuhtide Liit);

– **õppe-metoodiliste vahendite väljatöötamine;**

Kahe viimase aastaga on kooli õpetajate poolt koostatud 20 õppe-metoodilist materjali.

– **erinevad õppevormid;**

Koolis on võimalik õppida päevases, sessioon- või õhtuses õppes.

– **täiendavad vahendid õpikeskkonna arendamiseks;**

Täiendavad vahendid laekuvad koolile peamiselt täiskasvanute koolituskeskuse kaudu, kus õpivad need noored, kes tasuvad õppetöö eest ise. 2007. aastal laekus koolile täiskasvanute koolituskeskuses õppivatelt noortelt õppemaksu kogusummas 9,92 miljonit krooni. Teiseks täiendavate vahendite allikaks on õpilaskodu kohamaksud, neid laekus 2007. aastal 1,1 miljonit krooni.

– **kool on kutseksamikeskus personalitöö, sekretäritöö ja infotehnoloogia valdkonnas;**

– **riiklike õppekavade (tarkvara arendus, majandusarvestus, sekretäritöö, ärikorraldus ja väikeettevõtlus) väljatöötamisel osalemine;**

– **mängutoa avamine.**

Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006-2015 kohaselt saab kõrgharidust omandada ainult kõrgkoolides, kas ülikoolides, rakenduskõrgkoolides või siis ülikoolide hallatavates kolledžites. Seega võib juba lähitulevikus TMK-st kui kutseõppeasutust kaduda võimalus anda rakenduskõrgharidust. Samas enamus TMK-s õppivatest noortest on üliõpilased, 2007/2008. õppeaastal kooli õppivast 1710-st õppurist olid 1070 üliõpilased.

Kuna TMK-l on rakenduskõrghariduse taseme õppekavad akrediteeritud ning õpetajate kvalifikatsioon vastab rakenduskõrgkooli õppejõududele esitavatele nõuetele, on koolil kõige otstarbekam võtta suund rakenduskõrgkooli staatuse saamiseks. Takistavaks teguriks ümberkorralduste alustamiseks on aga asjaolu, et praegu moodustavad kooli kõigist õppuritest üliõpilased 62,5%. Rakenduskõrgkooli seaduse §2 kohaselt peaks see arv olema vähemalt 66,67%. Rakenduskõrghariduse suunal üliõpilaste vastuvõtu järsk suurendamine ei ole aga võimalik kahel põhjusel. Esiteks ei kuulu TMK-s õpetatavad erialad riikliku koolitustellimuse prioriteetsete suundade hulka ning teiseks ei soosi üliõpilaste arvu suurendamist ka demograafiline situatsioon. Kuna Tallinnas peab säilima arvestatav majanduslase kutsehariduse pakkumine, siis ei ole ka kutseõppe tasemel järsk vastuvõtu vähendamine põhjendatud.

Arvestades kujunenud demograafilist situatsiooni ning tööjõu vajadusi võiks TMK õppurite arvuks lähiaastateks kujuneda 1500, neist 1000 õpiksid rakenduskõrghariduse ning 500 kutsehariduse tasemel. Sellega oleksid ühtlasi täidetud kõik rakenduskõrgkoolile esitatavad nõuded.

Tallinna Majanduskooli põhieesmärk ja selle teostamine

TMK põhieesmärk on kvaliteetse õppe- ja kasvatustöö läbiviimine kavandatud mahus, täites tellija vajaduse erialase haridusega töötajate järele nii kutseõppe kui rakenduskõrghariduse tasemel.

Oma põhieesmärki teostab TMK sihikindla tegevusega järgmistes valdkondades:

- organisatsiooni juhtimine ja arendamine;
- õppetegevus;
- õpilaskond;
- personal;
- majandustegevus ja infrastruktuur.

Organisatsiooni juhtimine ja arendamine

TMK arengu üheks oluliseks tagatiseks on juhtimissüsteemi täiustamine. Selged sihid ja eesmärgid tagavad kogu kooli kollektiivi toetuse ja tegutsemise järjepidevuse ning liikumise rakenduskõrgkoolile vastava struktuuri suunas.

TMK eesmärgid organisatsiooni juhtimise ja arendamise valdkonnas on järgmised:

- TMK töökorraldus lähtub kvaliteedijuhtimise põhimõtetest. Selleks kavandatakse ja rakendatakse sisehindamise süsteem, mille raames viiakse läbi auditeid juhtimis-, personali- ja töökorralduse analüüsiks.
- olemasoleva juhtimissüsteemi analüüsi alusel kujundatakse välja rakenduskõrgkoolile vastava juhtimisstruktuur;
- TMK on ühiskonnas nähtav, koostööaldis ja mainekas õppeasutus. Selleks hoitakse ja arendatakse TMK koostöösidemeid ühiskondlike partneritega ning viiakse ellu aktiivset TMK teavitamisstrateegiat.
- TMK eelarve koostamine ja täitmine on korrastatud ja avalik. Selleks luuakse ja rakendatakse eelarve planeerimise ning kasutamise tugidokumendid, koostatakse pikaajalised finantsprognosid ning analüüsitakse regulaarselt nende teostumist.
- valdkonna eesmärkide teostamise tulemusena on TMK kaasaegne ja sihikindlalt toimiv organisatsioon.

Õppetegevus

TMK õppetegevuse ja õppekavaarenduse põhieesmärgid tulenevad Eesti majanduse ja ühiskonna arenguvajadustest ning kutse- ja kõrghariduse arengutrendidest Eestis.

TMK eesmärgid õppetegevuses on järgmised:

- koolis toimub pidev õppekavaarendus, tööturu vajadustest lähtuvalt on koolil vähemalt 14 õppekava – 8 rakenduskõrghariduse tasemel ja 6 kutsehariduse tasemel;
- õigusteenistuse ja turunduse õppekava akrediteerimine;
- koolis töötavad õppekavade alalised töörühmad eesmärgiga tagada õppekavade areng tööturu muutustest lähtuvalt;
- õppekavades on valikainete nimekiri ning toimub efektiivselt valikainete valiku süsteem;
- ainekursused on muudetud väljundile orienteerituks, keskendudes õppurite edasisele erialasele, tööalasele ja sotsiaalsele toimetulekule;

- kooli liikmeskonna, vilistlaste ja tööandjate arvamuste ning ettepanekute pidev analüüs ja arvessevõtmine õppekavade arendamisel;
- õppetöös osalejate regulaarne küsitlemine õppekorralduse, õpetamise ja ainekursuste kvaliteedi kohta;
- 85% õppuritest lõpetavad õpingud nominaalaja jooksul ning õppurite väljalangevus on väiksem kui 20%
- võrgustumise ning õppetöö rahvusvahelistumise edendamine;
- praktikaasutustega koostöö edendamine, praktikajuhendajate koolituste organiseerimine;
- lähtuvalt õppekavadest õpikeskkonna arendamine (kvaliteetne eesti- ja võõrkeelne õppekirjandus, loenguruumide õppetehnika, e-õpe);
- õppeinfosüsteemi täiustamine;

Õpilaskond

Arvestades demograafilist situatsiooni ning tööturu vajadusi prognoosib TMK aastateks 2008-2012 koolis õppivate õpilaste ja üliõpilaste arvud õppevaldkonniti järgmiselt:

Õpilaste arv (eelarveline õpe)

Õppevaldkond	2008	2009	2010	2011	2012
Majandusarvestus ja maksundus	186	153	148	138	128
Juhtimine ja haldus	118	100	100	100	100
Sekretäri- ja ametnikutöö	249	230	210	190	170
Arvutikasutus. Elektroonika ja automaatika	42	35	35	35	35
Kokku	595	518	493	463	433

Üliõpilaste arv (eelarveline õpe)

Õppevaldkond	2008	2009	2010	2011	2012
Ärindus ja haldus	371	363	348	333	319
Õigus	90	90	90	90	90

Üliõpilaste arv (eelarveväline õpe)

Õppevaldkond	2008	2009	2010	2011	2012
Ärindus ja haldus	590	600	621	583	557
Õigus	5	10	12	12	12
Kokku	1056	1063	1071	1018	978

2008/2009 õppeaastal jääb üliõpilaste osakaal kogu õppurite arvust veel alla rakenduskõrgkoolidele kehtestatud piirist, kuid alates 2009/2010 õppeaastast saab see piir ületatud.

Personal

Kooli töötajate arv on 2007. aastal 92, neist 47 on seotud pedagoogilise tegevusega (õpetajad, osakonnajuhatajad, arendusdirektor, direktor). Lisaks 40 põhikohaga õpetajale töötab 2007/08. õppeaastal TMK-s 87 osalise koormusega mittepõhikohaga õpetajat.

Arengukavas seatud eesmärged suudab ellu viia hea erialase ettevalmistusega, motiveeritud ja arengusuutlik personal.

Selleks TMK:

- suurendab teaduskraadi omavate õpetajate arvu;
- tagab järjekindla personalipoliitikaga personali otstarbeka struktuuri ning et õpetajate keskmise vanus ei ületaks 50. aastat;
- tagab haldus-tugipersonali kõrge erialase taseme personaliarenduse ja vajadusel uute töötajate värbamise kaudu.

Arendustegevus

TMK arendustegevuse eesmärk on kooli ees seisvate arenguülesannete lahendamine ning õppetegevuse varustamine vajalike uute õppevahenditega.

Selleks TMK on kavas:

- täiendada motivatsioonisüsteemi, innustamaks töötajaid aktiivsemalt osalema arendustegevuses;
- laiendada koostööd nii Eesti kui ka välismaiste õppeasutustega;
- aktiivselt osaleda EL haridusprogrammides töös ning riiklikes/regionaalsetes arendusprojektides;
- töötada igal õppeaastal igas õppekava valdkonnas välja vähemalt üks õppematerjal;
- arendada edasi õppeinfosüsteemi ning e-teenuseid (intranet, E-päevik, veeb, dokumendihaldus, digitaallkirja rakendused);
- suurendada e-õppe osakaalu õppeprotsessis ning viia läbi õpetajate täiendkoolitust e-õppe vallas vastavalt e-õppe arengukavale;
- uuendada pidevalt kooli arvutivõrku;

- täiustada raamatukogus õppekirjanduse kogu ning komplekteerida õppe- ja teadustegevuseks vajalike teavikuid koostöös struktuuriüksustega;
- arendada koostööd teiste eriala- ja kõrgkoolide raamatukogudega Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;

Majandustegevus ja infrastruktuur

TMK majandustegevuse efektiivsuse tõstmiseks kavatakse jätkuvalt süvendada heaperemehelikku suhtumist ja vahendite ratsionaalset kasutamist koos eelarve sihipärase juhtimisega.

Arengukavas olevate eesmärkide saavutamiseks kasutatakse nii eelarvelisi kui ka omavahendeid, mis saadakse täiskasvanutele tasulise koolitustegevuse osutamise eest ning õpilaskodu kohamaksudest.

Eelarve projektsioon aastateks 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Eelarvelised vahendid (milj. kroonides)	19.2	21,1	23.2	25.1	27.1
Omavahendid (milj. kroonides)	8.2	7.8	8.5	8.5	8.5
Õpilaskodu kohamaksud	1.0	1.4	1.5	1.5	1.5
Kokku:	28.4	30.3	33.3	35.1	37.1

Eelarve projektsioonis on planeeritud pedagoogilise personali palgakuludeks stabiilsena 65% kogu eelarvest, 5% õppevahenditeks ja 30% majandus- ja tegevuskuludeks. Sellest omakorda 55% on ette nähtud tugistruktuuri töötasudeks, 25% majandamiskuludeks ja 15% investeringuteks.

Kuna TMK õppehoone on 2007. aastaks põhiliselt renoveeritud, siis järgnevate aastate põhieesmärgiks on korda teha õpilaskodu. Vajalikud investeringud infrastruktuuri aastateks 2008-2012. (milj. kroonides) on toodud alljärgnevas tabelis:

Eesmärgid	2008	2009	2010	2011	2012
Õpilaskodu renoveerimine	2.1	2.1	1.0	0.4	0.3
Õpi- ja töökeskkonna kaasajastamine	0.2	0.3	0.5	0.7	0.8
Õppehoone ventilatsioonisüsteemi ehitus	0.4	0.4	0.8	0.5	0.5
Õppehoone küttesüsteemi renoveerimine	0.1	0.1	0.6	0.7	0.8
Õppehoone juurde 100 parkimiskohta loomine	0.1	0.1	0.3	0.5	0.5
Kokku:	2.9	3.0	3.2	2.8	2.9

Arengukava elluviimine ja korrigeerimine

Arengukava tekst on trükisena ja/või elektrooniliselt kättesaadav kõigile kooli töötajatele ja õppuritele.

Arengukava viiakse ellu kõigi tasandi juhtide, iga õpilase ja üliõpilase, õpetaja ja teenistuja ning kooli ja riigi heas koostöös.

Arengukava vaadatakse kooli juhtkonna poolt läbi üks kord aastas. Vajaduse korral viiakse arengukavasse sisse eelnevalt pedagoogilise nõukogu ja kooli nõukoguga kooskõlastatud muudatused ning uued osad.

Arengukava arvestatakse kooli aastaelarvete koostamisel.

Kooli arengukava kui üldise tegevusraamistiku alusel koostatakse allüksuste detailsemad tegevuskavad